

Titulació	Tipus	Curs
Comunicació Audiovisual	OP	3

Professor/a de contacte

Nom : Luisa de Carmen Martínez García
Correu electrònic : luisa.martinez@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

L'estudiantat ha de tenir coneixements bàsics de cert programari, com ara editors de textos, editors de vídeo (programari lliure, Da Vinci) i editors d'àudio (Audacity).

Objectius

Els principals objectius són:

- A) Conèixer i entendre els conceptes teòrics fonamentals per la creació de guions audiovisuals de no ficció.
- B) Relacionar i aplicar els conceptes teòrics i pràctics en la creació de guions de no ficció en l'àmbit de la comunicació audiovisual.
- C) Treballar en el procés de producció d'un producte de no ficció.

Resultats d'aprenentatge

- CM02 (Construir noves formes d'explicar històries en productes audiovisuals integrant la perspectiva de gènere a partir de la síntesi dels diversos models narratius.) Construir noves formes d'explicar històries en productes audiovisuals integrant la perspectiva de gènere a partir de la síntesi dels diversos models narratius.
- SM03 (Analitzar la narrativa de productes radiofònics, audiovisuals i transmediàtics.) Analitzar la narrativa de productes radiofònics, audiovisuals i transmediàtics.
- SM04 (Distingir el paper del punt de vista i la perspectiva narrativa en les narracions audiovisuals.) Distingir el paper del punt de vista i la perspectiva narrativa en les narracions audiovisuals.
- SM05 (Construir guions audiovisuals amb una estructura adequada (unitat dramàtica, conflicte, temps i espai), amb recursos narratius i amb un desenvolupament detallat dels personatges i diàlegs.) Construir guions audiovisuals amb una estructura adequada (unitat dramàtica, conflicte, temps i espai), amb recursos narratius i amb un desenvolupament detallat dels personatges i diàlegs.

Continguts

Temari

1. Conceptes bàsics: la no ficció

1.1 Antecedents de la no ficció

1.2 Alice Guy: la pionera del cinema

2. La no ficció i els gèneres periodístics: entrevista i reportatge

2.1 Concepte de l'entrevista i estructura

2.2 Concepte del reportatge i estructura

2.2.1 Punt de partida: la idea en el reportatge

3. El documental

3.1 Les maneres de la representació de la realitat

3.2 Punt de partida: la idea en el documental

3.3 Elements i estructura del documental

4. Documental contemporani

4.1 Cinema assaig

4.2 Found footage

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Estudi personal	40	1,6	
Classes teòriques	15	0,6	

Tutories	7	0,28	
Pràctiques	22	0,88	CM02, SM05
Realització del projecte	41	1,64	CM02, SM05

Al temari està organitzat per components teoricopràctics. Les classes teòriques proporcionaran una revisió dels gèneres periodístics presents en el desenvolupament d'un producte de no-ficció i s'exposaran referents, corrents i formats audiovisuals on s'expressa la diversitat i la complexitat de les narratives de no-ficció. El producte que l'alumnat desenvolupi ha de reflectir, d'una banda, el bon ús de pràctiques periodístiques (elecció d'un tema d'impacte social, selecció de fonts fidedignes, tractament periodístic de la informació) i, de l'altra, una proposta narrativa creativa.

El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere i amb l'ús del llenguatge inclusiu.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura i estarà també disponible al Campus Virtual de l'assignatura, on l'alumnat podrà trobar els diversos materials docents que el professorat estimi convenients i tota la informació necessària per l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per motius de força major segons les autoritats competents, el professorat informarà dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen teòric	50%	3	0,12	CM02, SM03, SM04, SM05
Pràctiques	40%	18	0,72	CM02, SM03, SM04, SM05
Participació activa a les pràctiques	10%	4	0,16	CM02, SM05

El sistema d'avaluació continuada està integrat per tres parts diferenciades, cadascuna de les quals s'ha d'aprovar per a superar l'assignatura:

A) Examen teòric: 50%

B) Pràctiques: 40%

C) Participació activa a les pràctiques: 10%

Plagi

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que

es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Recuperació

L'alumnat que hagi participat de l'avaluació continuada i suspenguin la teoria podran recuperar-la sempre que hagin obtingut una nota mínima de 3,5 punts. La nota obtinguda serà la nota definitiva d'aquesta part.

Les pràctiques no es poden recuperar.

L'alumnat tindrà dret a la recuperació de l'assignatura si ha estat avaluat del conjunt d'activitats, el pes de les quals sigui d'un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.

Avaluació única

Aquesta assignatura/mòdul no preveu el sistema d'avaluació única.

No Avaluable

Segons el punt 9 de l'article 266 de la Normativa Acadèmica de la UAB, <quan es consideri que l'estudiant no ha pogut aportar prou evidències d'avaluació s'ha de qualificar aquesta assignatura com a no avaluable> i alhora la guia docent ha d'establir els criteris per assignar un no avaluable.

Inteligència Artificial

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Inteligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'alumnat en l'anàlisi i la reflexió personal. L'alumnat haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

A qualsevol estudiant sospitós de presentar tasques que hagin estat generades per IA, elaborades per altres persones o copiades; incloguin contingut generat per IA sense referenciar, o que no es trobin dins els supòsits permesos, se li podrà demanar el treball previ o d'altres materials que puguin demostrar que es tracta d'un treball inèdit i fruit de la seva autoria original. També es podrà sol·licitar que expliqui o justifiqui per separat la seva feina. El professorat també podrà utilitzar sistemes d'identificació d'ús de la IA o portar a terme les tasques de comprovació que consideri convenient. Si després de la revisió es detecta que s'han comès irregularitats, el treball pot ser qualificat amb un zero i l'estudiant pot estar subjecte a més mesures disciplinàries.

Irregularitats

La realització de qualsevol irregularitat en un acte d'avaluació (fraud acadèmic, plagi o ús indegut de la IA, tret que aquest ús estigui autoritzat expressament a la guia docent), que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació, suposa que aquest acte es qualificarà amb un 0. En cas que la guia docent prevegi que per superar l'assignatura sigui requisit imprescindible haver obtingut una nota mínima en aquest acte d'avaluació o que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final

d'aquesta assignatura és 0. Al marge d'això, es podrà instruir un procés disciplinari a l'estudiant que incorri en alguna d'aquestes irregularitats.

Bibliografia

Bibliografía Básica:

Barnouw, Erik. (1983). **Documentary: A history of the non-fiction film** (Rev. ed.). Oxford University Press.

Bruzzi, Stella. (2000). **New documentary: A critical introduction**. Routledge.

Català Domènech, Josep M. (2000). **El film-ensayo: La didáctica como una actividad subversiva**.

Ebbrecht-Hartmann, Tobias, & Paget, Derek. (2016). **Docudrama on European television: A selective survey** (1st ed.). Palgrave Macmillan UK. <https://doi.org/10.1057/978-1-137-49979-0>

Halperín, Joaquín. (2008). **La entrevista periodística**. Aguilar.

Hayes, Joy Elizabeth. (2024). Rethinking docudrama and its origins from radio and film to streaming media. **Television & New Media, 25**(3), 215-233. <https://doi.org/10.1177/15274764231213811>

Herrera, Susana. (2007). La estructura del reportaje en radio. **Área Abierta**, (17). <https://revistas.ucm.es/index.php/ARAB/article/view/ARAB0707110163A>

Herrera, Susana. (2008). **Cómo elaborar reportajes en radio**. La Crujía.

Izquierdo-Castillo, Jessica, & Torres-Romay, Emma. (2022). Women in the documentary industry: Continuing inequality in the streaming age. **El Profesional de la Información, 32**(1), 1-11. <https://doi.org/10.3145/epi.2023.ene.06>

León, Bienvenido (Coord.). (2014). **Nuevas miradas al documental**. Comunicación Social.

Lipkin, Steven N. (2011). **Docudrama performs the past: Arenas of argument in films based on true stories**. Cambridge Scholars Publishing.

Mar, María del Mar, & Moreno Ruíz, Pablo. (2019). **'News from Home' de Chantal Akerman: El documental autobiográfico en el contexto del documental contemporáneo**. **Fonseca, Journal of Communication**, (18), 103-115. <https://doi.org/10.14201/fjc201918103115>

Míguez, Roberto. (2014). Ficción y no ficción en la cultura audiovisual digital. **Telos: Cuadernos de Comunicación e Innovación**, (99). <https://bit.ly/2Smolp4>

Monterrubio, Lourdes. (2019). Dispositivos de enunciación del film-ensayo español contemporáneo: Evolución de la subjetividad ensayística y su pensamiento en acto. **Studies in Spanish & Latin American Cinemas, 16**(3), 335-361. https://doi.org/10.1386/slac_00003_1

Nichols, Bill. (1997). **La representación de la realidad**. Paidós.

Paget, Derek. (2016). **No other way to tell it: Docudrama on film and television** (2nd ed.). Manchester University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv18b5j9c>

Peña, Daniel. (2016). Diseño de guiones para audiovisual: Ficción y documental. <http://ilitia.cua.uam.mx:8080/jspui/handle/123456789/750>

Peydró, Guillermo G. (2015). Las variaciones **Guernica**: Film-ensayo sobre arte. En **No se está quieto** (pp. 265-275). Iberoamericana Vervuert.

Porto Renó, Denis, Longhi, Raquel, & Ruiz, Sandra. (2022). Diversos géneros en la narrativa transmediática

del documental 33. *Comunicación. Revista Internacional de Comunicación Audiovisual, Publicidad y Estudios Culturales, 1*(10), 224-235. <https://doi.org/10.12795/comunicacion.2012.v01.i10.19>

Rodríguez, Raúl. (2021). Documental sonoro y arte radiofónico. *Historia y Comunicación Social, 26*(2), 441-451. <https://doi.org/10.5209/hics.75797>

Scolari, Carlos A. (2014). Narrativas transmedia: Nuevas formas de comunicar en la era digital. En *Anuario AC/E de Cultura Digital* (pp. 72-81). https://www.socialnautas.es/wpcontent/uploads/2016/10/6Transmedia_CScolari.pdf

Sellés-Quintana, Magdalena. (2008). *El documental*. Editorial UOC. <https://openaccess.uoc.edu/handle/10609/111366?locale=es>

Silva Rodríguez, Manuel. (2024). El paso del ensayo literario y filosófico al ensayo audiovisual: Una aproximación desde la imagen y el montaje cinematográfico. *La Palabra*, (47). <https://doi.org/10.19053/uptc.01218530.n47.2024.16492>

Speer, Annika C. (2013). The feminist potential of docudrama: Destabilizing the primacy of primary sources through Paula Kamen's *Jane*. *Frontiers (Boulder), 34*(3), 1-26. <https://doi.org/10.1353/fro.2013.a530604>

Vallejo, Aida. (2007). La estética (ir)realista. Paradojas de la representación documental. *DocOnline*, (2), 82-106. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4001053>

Vallejo, Aida. (2008). Protagonistas de lo real: La construcción de personajes en el cine documental. *Secuencias. Revista de Historia del Cine*, (27), 72-89. <https://repositorio.uam.es/handle/10486/3946>

Yáñez, María. (2012). El documental que viene nace de la web. <http://antes.embed.at/article81.html>

Bibliografía complementaria:

De Lara Rangel, María del Carmen. "El cine documental mexicano hecho por mujeres." Fonseca (Salamanca) 18 (2019): 13-23.

Lagos Labbé, Paola (2024). David Perlov. La imagen bisagra como pensamiento cinematográfico intersticial. Shangrila Ediciones.

Ortells-Badenes, Sara i alt. (2015). "Los magazines de actualidad basados en el infoentretenimiento: nuevos rasgos del lenguaje audiovisual en el periodismo televisivo". En Signo y Pensamiento. Avances. 66, Vol. XXXIV. p.44-61.

Rodríguez, Raúl (2014). "El relato por otros medios: ¿un giro transmediático?. En Cuadernos de Información y Comunicación, 19, pp. 19-37.

Romero, Laura (2012). "Radio y arte sonoro: ¿es posible la integración?". En Gallego, J. Ignacio y García Leiva, M. Trinidad (coords.) Sintonizando el futuro: Radio y producción sonora en el siglo XXI. Instituto RTVE, Madrid

Scholz, Anette; Álvarez, Marta; Binimelis Adell, Mar; & Ortega Oroz, Elena (Eds.). (2021). Entrevistas con creadoras del cine español contemporáneo. Peter Lang.

Vilalta, J. (2008). El reportero en acción. Comunicación activa, 2. Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona. Barcelona.

Villegas Vélez, Álvaro Andrés. (2019) "Estrategias Ficcionales En El Documental Contemporáneo En Primera Persona." Alpha (Osorno, Chile) 47, 225-236. Web.

Programari

L'alumnat utilitzarà programes d'edició audiovisual (Da Vinci) i d'edició sonora (Audacity). Es recomana l'ús de programari lliure.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.

A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	4	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	41	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt